

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я
Національний фармацевтичний університет
Фаховий коледж

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ВІД ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ ДО ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО

*Матеріали
Всеукраїнської
дистанційної
науково-практичної
конференції*

17 березня 2026 року
м. Харків

УДК 377.1:004.8

ВІД ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ПАРАДИГМА ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА

Тетяна Качура

Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету

м. Харків, Україна

Вступ. Цифрова трансформація освіти зумовлює переосмислення ролі педагогічного працівника у сучасному освітньому середовищі закладів фахової передвищої освіти [1]. Якщо раніше цифрова компетентність асоціювалася передусім із вмінням використовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), то сьогодні вона стрімко еволюціонує у напрямі інтеграції інструментів штучного інтелекту (ШІ) [5]. Це формує нову професійну парадигму, у якій педагогічний працівник виступає не лише користувачем цифрових сервісів, а й фасилітатором, аналітиком і дизайнером освітнього контенту.

Сучасні підходи до визначення цифрової компетентності педагогічних працівників ґрунтуються на впровадженні інструментів ШІ в освітній процес таким чином, щоб вони підсилювали навчання, а не замінювали мислення здобувачів освіти [5]. У контексті стрімкого розвитку штучного інтелекту складники цифрової компетентності доповнюються новим виміром – AI-грамотністю педагогічного працівника [4]. Вона поєднує технічні навички роботи з алгоритмами й даними, методичну здатність доцільно інтегрувати інструменти ШІ для підсилення навчання та етико-правову відповідальність за академічну доброчесність і безпеку цифрової взаємодії.

Мета дослідження. Метою дослідження є аналіз трансформації цифрової компетентності педагогічного працівника в умовах поширення технологій штучного інтелекту та узагальнення практичного досвіду використання ШІ-інструментів у професійному розвитку викладачів закладів фахової передвищої освіти.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження стали дані підвищення кваліфікації педагогічних працівників Фахового коледжу НФаУ за 2024–2025 роки [2, 3]. Аналіз здійснювався шляхом узагальнення тематики освітніх заходів, їх змістового спрямування та розподілу за ключовими напрямками професійного розвитку.

Методи дослідження включали: аналіз і класифікацію програм підвищення кваліфікації; узагальнення статистичних даних щодо тематичних напрямів навчання; описовий та порівняльний аналіз структури професійного розвитку педагогічних працівників у контексті цифровізації освіти.

Отримані результати. У 2024 році структура підвищення кваліфікації педагогічних працівників мала більш традиційний характер [2]. Найбільшу частку становили заходи, спрямовані на розвиток професійної (ключової) компетентності – 41%. Значна увага приділялася удосконаленню методики викладання, оновленню фахових знань і впровадженню сучасних педагогічних технологій. Частка ж заходів, пов'язаних із розвитком цифрової компетентності становила 26%. Йшлося переважно про використання ІКТ, електронних освітніх ресурсів і платформ дистанційного навчання. Тематика штучного інтелекту в освіті була представлена меншою мірою – лише 5% від загальної кількості заходів, що свідчить про початковий етап інтеграції ШІ в систему професійного розвитку педагогічних працівників.

У 2025 році спостерігається помітне зміщення акцентів у бік цифровізації та використання технологій штучного інтелекту [3]. Частка професійної (ключової) компетентності зменшилася до 34%, тоді як цифровий напрям і ШІ-орієнтоване навчання сукупно становлять 40% усіх підвищень кваліфікації. Це демонструє чітку еволюцію моделі професійного розвитку – від домінування традиційної методичної підготовки у 2024 році до посиленого розвитку цифрових і ШІ-компетентностей у 2025 році. Зокрема, цифрова компетентність зросла до 28%, а напрям, пов'язаний зі штучним інтелектом, – до 12%. Таким чином, за один рік спостерігається більш ніж дворазове зростання інтересу до ШІ у професійному розвитку педагогічних працівників, що підтверджує активний перехід від базової цифрової грамотності до інтеграції інструментів штучного інтелекту в професійну діяльність педагогічного працівника (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльний аналіз динаміки 2024–2025 рр.

Напрямок підвищення кваліфікації	2024	2025	Динаміка
Професійна (ключова) компетентність	41%	34%	↓
Цифрова компетентність	26%	28%	↑
ШІ в освіті	5%	12%	↑↑
Психологічна компетентність	18%	15%	↓
Інклюзія та безбар'єрність	10%	11%	≈

У межах підвищення кваліфікації у 2025 році педагогічні працівники коледжу апробували кейс-метод, підсилений інструментами ШІ, що передбачає комплексну трансформацію освітнього контенту та реалізується у три етапи:

1. Генерація інтерактивних сценаріїв (ChatGPT / Claude): використання великих мовних моделей для проєктування розгалужених ситуаційних завдань, моделювання реальних практичних ситуацій та створення персоналізованих траєкторій розв'язання проблем здобувачами освіти.

2. Дизайн та візуалізація освітнього продукту (Gamma): автоматизоване перетворення текстових сценаріїв у структуровані інтерактивні презентації, квести чи вебсторінки, що забезпечує високий рівень наочності та залученості здобувачів освіти.

3. Аналітичний супровід та систематизація (NotebookLM, Gemini): використання інструментів для узагальнення великих масивів навчальної та нормативної інформації, верифікації фахових джерел та створення «інтелектуальних посібників: аудіопереказів, відеоглядів, флешкарт, інфографіки тощо» на основі верифікованих методичних матеріалів.

Практичний досвід показує, що викладачі Фахового коледжу НФаУ активно використовують ці інструменти для створення динамічного методичного супроводу, що значно скорочує час на підготовку контенту при підвищенні його якості.

Висновки. Порівняльний аналіз показників 2024–2025 років засвідчує стрімкий перехід від традиційної моделі цифрової грамотності до технологічно збагаченої, у якій суттєво зростає роль ШІ в професійній діяльності педагогічного працівника.

AI-компетентність педагогічного працівника фахової передвищої освіти набуває міждисциплінарного характеру та охоплює не лише технологічну обізнаність, а й здатність педагогічно доцільно застосовувати інструментами ШІ для проєктування освітнього контенту, підтримки пізнавальної активності здобувачів освіти та розвитку їхнього критичного мислення.

Подальші програми професійного розвитку педагогічних працівників мають формувати інтегровану систему компетентностей, що поєднує педагогічну майстерність, цифрові технології та інструменти штучного інтелекту.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19> (дата звернення: 10.02.2026).
2. Інформація про підвищення кваліфікації педагогічних працівників Фахового коледжу НФаУ за 2024 рік. Харків: ФК НФаУ, 2024. 25 с.
3. Інформація про підвищення кваліфікації педагогічних працівників Фахового коледжу НФаУ за 2025 рік. Харків: ФК НФаУ, 2025. 35 с.
4. Морзе Н. В., Гладдун Т. В. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі: виклики та можливості для педагога. Інформаційні технології і засоби навчання. 2024. Т. 101. № 3. С. 15–32.
5. Лещик Н. В. Штучний інтелект в освіті: статистика використання, рекомендації щодо застосування та як обрати безпечний інструмент. Офіційний веб-сайт Служби освітнього омбудсмена України, 16.10.2025. URL: <https://eo.gov.ua/shtuchnyy-intelekt-v-osviti-statystyka-vykorystannia-rekomendatsii-shchodo-zastosuvannia-ta-iak-obraty-bezpechnyy-instrument/2025/10/16/> (дата звернення: 10.02.2026).

УДК 378.046.4:377:159.923

ПРОФЕСІЙНИЙ ТА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Тамара Левченко

Берестинський аграрно-технічний фаховий коледж

м. Берестин, Україна

Сучасний педагог може досягти успіхів у своїй діяльності лише за умови постійного вдосконалення професійної майстерності, швидкого реагування на процеси, що відбуваються в освітньому просторі. Педагогічна майстерність викладача формується під час здобуття професійної освіти, власної практичної діяльності та в процесі самоосвіти. Робота в умовах різких змін оточуючого